

РОЗДІЛЬНА У 1917 Р. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД

На початку 1917 року Роздільна займала невелику територію порівнюючи з сучасною площею населеного пункту. «Стара Роздільна» мала такі приблизні межі: Свято-Миколаївська церква – Муніципальна вулиця – Молодіжна вул. – залізниця – Тираспольська вул. від повороту на Водопровідну вул. і до залізничного пішохідного мосту – старий залізничний вокзал – по залізниці до Втормета – вул. Малиновського – вул. В. Самойлова – вул. Ярослава Мудрого – Європейська вул. – Свято-Миколаївський храм.

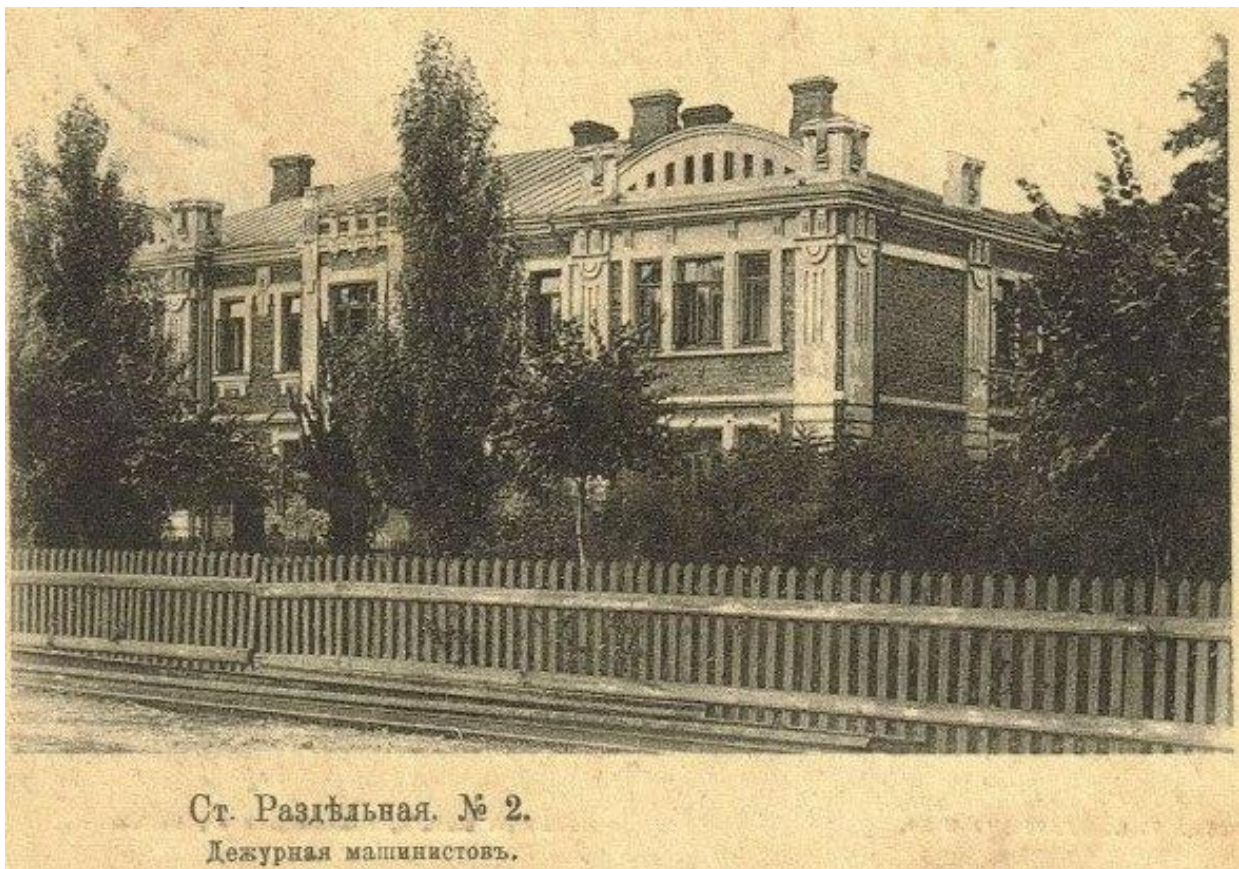
Топографічна карта 1917 р.

До селища Роздільна можна було потрапити не тільки залізницею. Як і сьогодні, до населеного пункту була можливість під'їхати з боку Бакалового, містечка Понятівка. Також існувала дорога з боку хутора Матишівка. Щоб потрапити до неї слід було перетнути залізничні колії приблизно навпроти сучасного ТОВ «Обрій-МТС». Від хутора Матишівка існували два напрямки: перетнувши Кучурганську залізничну гілку у бік повітового містечка Розалівка або в сторону німецької колонії Страсбург (нині с. Кучурган) через Амброзієво (пізніше Амвросіємо, з 1960-х років у складі с. Володимирівка).

Відомо, що у 1916 році на станції Роздільна Понятівської волості Тираспольського повіту Херсонської губернії Російської імперії, мешкало 822 людини (394 чоловіків і 428 жінок).

В Роздільній діяла поштово-телеграфна установа. У селищі існував приймальний покій, лікарем якого був Михайло-Болеслав Іванович Денбовський, а також працювала аптека дружин провізора Ковнер. З 1907 р. діяло оборотне депо, де завдяки спеціальному колесу розвертали паровози. Справа в тому, що паровози мають зворотній хід, але постійне його використання (особливо на залізничному вузлі) доволі незручне, тому була необхідність розвертати паротяг. Досі збереглась технічна будівля депо (нині м'ясний корпус), яка має напівкруглу форму. Можна припустити, що саме перед нею розташовувалось оборотне паровозне коло. Також в депо заправляли водою паротяги та ремонтували їх. Була можливість виготовляти необхідні запчастини для залізничного рухомого складу.

Відносно недалеко збереглась будівля, де чергували машиністи. Цей будинок більш відомий роздільнянцям, як колишня залізнична поліклініка.

На Привокзальній вулиці збереглись, як їх називають місцеві, «царські будинки». Також у селищі було залізничне училище, яке мало власний хор та оркестр.

З 1901 року проводились служби у місцевій Свято-Миколаївській церкві, яку очолював священник Іполит Романович. На той час церква відносилась до Катаржинської благочинної округи. Катаржино нині має назву Знам'янка і розташоване у Івановському районі Одеської області.

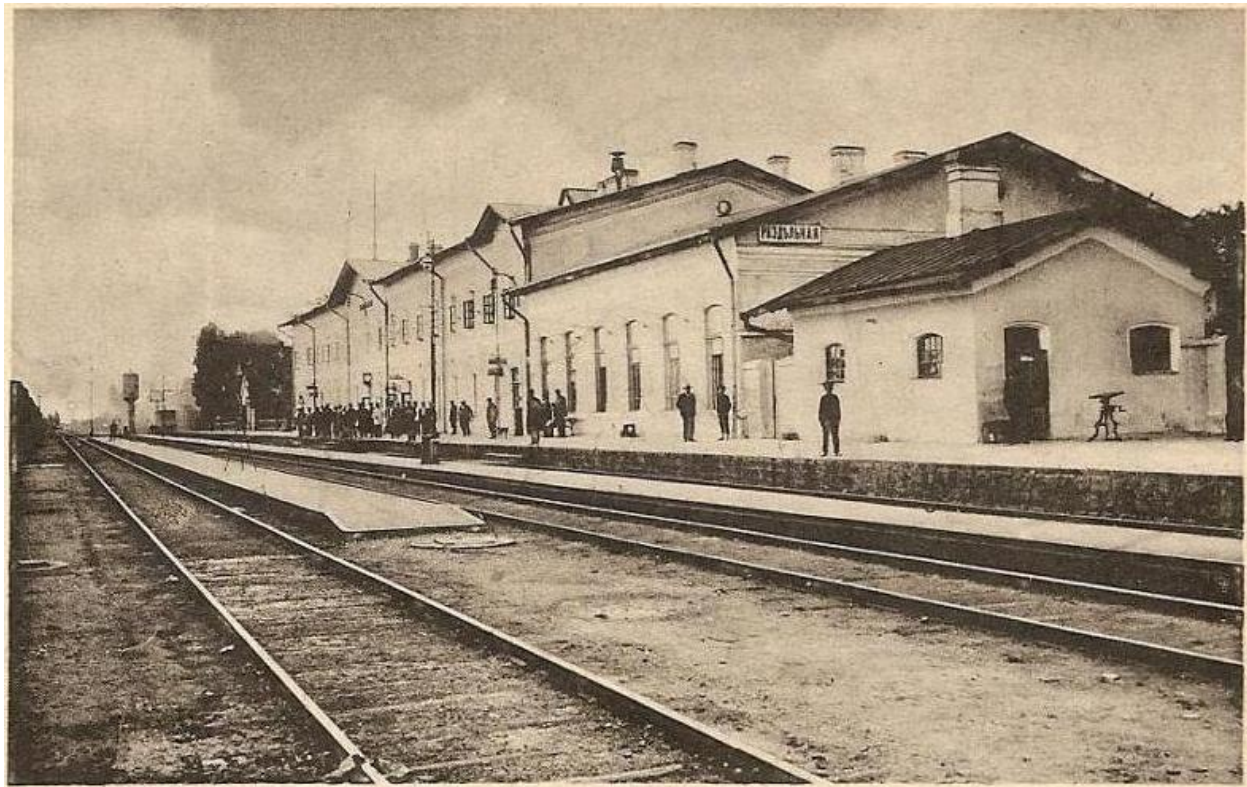

Ст. Раздѣльная. № 3.
Церковь.

Місцевий цвинтар знаходився вдалечині від населеного пункту і не межував з ним (нині територія Старого кладовища на розі вулиць 1 Травня та Джерельної).

Після Лютневої революції влада в Росії перейшла до Тимчасового уряду. Тимчасовий уряд у травні 1917 року направив в Роздільну 12-й драгунський Стародубський полк і встановив нагляд за станцією.

Слід зауважити, що в цей час тривала Перша світова війна, яка розпочалась у 1914 році між військовими блоками: Антанта (Велика Британія, Французька республіка, Росія, союзники) і Четвертий союз (Німецька, Австро-Угорська, Османська імперії та Болгарське царство). У селищі було мобілізовано багато чоловіків до Російської імператорської армії, існувала нестача коней, яких реквізували для потреб фронту, чутлива різниця між високими цінами на товари та довоєнним рівнем оплати праці. Пацифістські настрої серед населення підкріплювались розповідями демобілізованих солдат про війну, зокрема, калік. З початком Світової війни станцією Роздільна рухалась велика кількість військових ешелонів. Завантаженість станції та Кучурганського залізничного напрямку стала ще більшою у 1916 році після невдалого вступу у війну Королівства Румунія на боці Антанти.

Ст. Раздѣльная. № 4.

В жовтні 1917 року в столиці Російської республіки – Петрограді, відбувається державний заколот на чолі з більшовиками, які у подальшому захоплюють владу.

7 (20) листопада 1917 року український крайовий парламент – Центральна Рада – проголосив Третій Універсал. Цей документ в юридичному полі констатував створення Української Народної Республіки – автономного утворення у складі федеративної не більшовицької Росії, а також юридично закріпив поширення своєї влади, зокрема, і на Херсонську губернію.

Отже, Новий 1918 рік селище Роздільна зустріло у складі Української Народної Республіки, яка де-юре залишалась частиною не більшовицької Росії, а де-факто почала самостійно творити власну державність. І все це відбувалось у стані неоголошеної гібридної війни, яку розпочала більшовицька Росія проти УНР.